

Щодо означеної категорії нерухомості, чинним законодавством України передбачений інший порядок набуття права власності, а саме приватизація.

3. Подібна ситуації має місце і при спробі визнати право власності за набувальною давністю на кімнату у гуртожитку. Суди відмовляють у задоволенні позову у даному випадку, оскільки, по-перше, відповідно до ст. 127 ЖК УРСР гуртожитки є житлом спеціального призначення для тимчасового мешкання громадян на період виконання роботи або навчання, а по-друге, право власності на приміщення даної категорії можна набути лише шляхом приватизації на підставі ЗУ «Про забезпечення реалізації житлових прав мешканців гуртожитків» від 04.09.2008 року.

4. Не застосовуються положення ст. 344 ЦК України і щодо майна, яке вилучено з цивільного обороту, відумерлої спадщини, майна, що перейшло до держави відповідно до заповіту на її користь тощо. Так само має вирішуватись питання і про скарб, який повинен переходити до держави (ч. 3 ст. 343 ЦК), оскільки містить культурну цінність.

Перелік об'єктів нерухомості, визнати право власності на які не можна на підставі ст. 344 ЦК України не є вичерпним. Таким чином, ми можемо вести мову про досить значні обмеження у застосуванні введеної статті в аспекті можливості визнання права власності на певні категорії нерухомого майна за набувальною давністю.

Польнікова Г. Г., аспірантка кафедри цивільного права № 1 Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

МЕДИЧНА ПОСЛУГА ЯК РІЗНОВИД СПОЖИВЧИХ ПОСЛУГ

У часи стрімкого розвитку науки і техніки, швидкого росту і знецінення переваг сучасного цивілізованого суспільства здоров'я залишається однією з найважливіших цінностей людини, найбільшим особистим благом, тому його охорона набуває особливого значення.

Питання охорони здоров'я людини займалися такі науковці, як сьогодні широко обговорюється на сторінках наукових видань, у періодичній пресі, на наукових конференціях та семінарах. Йому присвячували свої праці Н. Гайдай, Р. А. Майданик, С. В. Михайлов, О. І. Смотров та інші науковці.

Одним із способів охорони здоров'я виступає медична послуга. Для більш повної її характеристики слід спочатку надати визначення послуги взагалі. В науці цивільного права традиційно послуга визначається як певне нематеріальне благо, яке надається однією особою (виконавцем) і споживається іншою особою (замовником) у процесі вчинення виконавцем певних дій або здійснення певної діяльності. Загальними ознаками послуги визнаються її невідчутність, надання її особисто виконавцем, одночасність надання і споживання, відсутність матеріалізованого результату.

Згідно зі ст. 177 Цивільного кодексу України послуга є типовим видом об'єктів цивільних прав. Медична ж послуга є особливим різновидом послуг, оскільки вона пов'язана з охороною найважливішої цінності людини – її здоров'я.

В законодавстві України відсутнє легальне визначення поняття медичної послуги, що змушує науковців надавати власні визначення. Так, Н. Гайдай ототожнює його з терміном «медична допомога», і зазначає, що і медична допомога, і медичні послуги є медичною діяльністю, під якою можна розуміти комплекс заходів, що здійснюються в межах єдиного процесу профілактики, діагностики, лікування та реабілітації пацієнта. Р. А. Майданик вважає медичною послугою «тісно пов'язану з особистістю професійного послугонадавача соціально значущу і не пов'язану зі створенням речі невизначену і неподільну цілісність дій, спрямовану на задоволення потреб пацієнта шляхом медичного втручання в організм здорової людини або докладання максимальних зусиль до зміцнення і підтримання здоров'я пацієнта, чи отримання гарантованого результату безоплатно або, у встановлених законом випадках, за плату».

Від інших видів послуг медичну послугу відрізняє, перш за все, її об'єкт, а саме організм людини. Метою отримання медичних послуг є бажання пацієнта підтримати або покращити стан свого здоров'я, під яким ми розуміємо стан повного фізичного та духовного благо-

получчя, а не тільки відсутність фізичних дефектів у людини. Об'єктом зумовлюється і така специфічна ознака, як можливість не досягти бажаного результату через конструктивні чи фізіологічні властивості організму окремої людини, а також нематеріальний характер самої послуги.

Відносини з надання медичних послуг характеризуються також особливим суб'єктним складом, де безпосереднім послугодавцем виступає лікар, тобто особа, яка має відповідну освіту і працює в закладі охорони здоров'я чи є фізичною особою-підприємцем, і пацієнт, тобто виключно фізична особа, яка потребує кваліфікованої медичної допомоги і звернулася по неї до закладу охорони здоров'я (приватного лікаря). Якщо особа звернулася по медичну допомогу до закладу охорони здоров'я, то виникають два види відносин, а саме відносини «лікар – медична установа» і «лікар – пацієнт». У першому випадку мають місце трудові відносини і лікар представляє медичний заклад у відносинах з пацієнтом, у другому – безпосередньо відносини з надання послуги. Аналізуючи це положення, можна зробити висновок, що лікар виступає безпосереднім виконавцем медичних послуг, а пацієнт – їх споживачем.

Відносини між закладом охорони (фізичною особою-підприємцем) і пацієнтом носять довірчий характер, що означає, що вони можуть бути розірвані споживачем послуги (пацієнтом) як менш захищеною стороною в будь-який момент за втратою довіри.

Щодо результату такої послуги, то він може мати різний характер: він може втілюватися у матеріальний об'єкт (наприклад, встановлення протезу), і тоді таку послугу умовно можна назвати «матеріальною», а може бути спрямований на саму людину (проведення діагностики), і така «чиста» послуга вже буде мати суто індивідуальний характер. У більшості випадків медичні послуги мають саме індивідуальний характер, що підтверджується тим, що медична послуга не може здійснюватися через посередників ні з боку її виконавця, ні з боку замовника.

Таким чином можна зробити висновок, що медична послуга – це діяльність послугонадавача (лікаря) щодо підтримання і покращення здоров'я послугоотримувача (пацієнта), корисні властивості якої здатні задовольнити потреби споживача послуги безпосередньо під час здійснення цієї діяльності і результат якої не знаходить свого матеріального втілення.